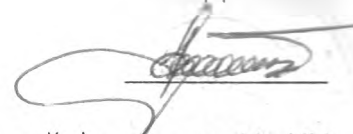
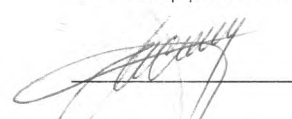

«Погоджено»

Географічний факультет УжНУ

«Погоджено»

Біологічний факультет УжНУ

ОБГРУНТУВАННЯ

проекту лімітів на спеціальне використання природних ресурсів в національному природному «Синевир» на 2018 рік

Відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» (ст.. 9 та 9-1) в 2018 році по НПП «Синевир» передбачається спеціальне використання природних ресурсів у науково-дослідних цілях, в освітніх цілях, в оздоровчих та інших рекреаційних цілях, а також для сінокосіння, випасання худоби, заготівлі ягід, плодів, грибів, лікарської сировини, проведення інших рубок не пов'язаних з веденням лісового господарства, діагностичний відстріл диких тварин, відлов маточного поголів'я форелі, заготівля посадкового матеріалу, заготівля новорічних ялинок.

I. Використання природних ресурсів в науково-дослідних та освітніх цілях

Для забезпечення виконання наукової теми №1 «Літопису природи», передбачених річним планом науково-дослідних робіт, інвентаризації та вивчення видового складу рослинного і тваринного світу на території НПП «Синевир» вилучатимуться найбільш поширені фонові види рослин і тварин.

Рідкісні і зникаючі, а також ендемічні та реліктові види рослинного світу, і види тварин, популяційна щільність яких значно обмежена в ліміт не

включені. Заборонено вилучати з природи також червонокнижні види флори і фауни.

Для поповнення гербарію планується зібрати 1000 екземплярів для гербарних аркушів 250-ти видів вищих судинних рослин. Відлов безхребетних тварин заплановано лімітом в 500 екземплярів. Заплановано відловити 40 екземплярів 4-х видів миловидних гризунів, амфібій і рептилій 14 екземплярів 7-ми видів, зібрати 600 екземплярів з 300 видів ентомофауни. Заплановано зібрати 30 екземплярів мохів 15-ти видів та 10 екземплярів лишайників 5-ти видів.

Збір та відлов всіх запланованих видів рослинного та тваринного світу проводитиметься співробітниками НПП «Синевир» та студентами Ужгородського національного університету і університету ім. Драгоманова під час проходження наукової практики під керівництвом викладачів та наукових співробітників парку.

II. Сінокосіння

Сінокосіння передбачається проводити згідно Положення про національний природний парк на природних сінокосах відповідно до матеріалів лісовпорядкування і фактичного використання ділянок на площі 287,5га.

Для сінокосіння використовуються всі придатні до цього земельні ділянки в основному як службові наділи працівників служби державної охорони та інших працівників парку, пенсіонерів парку, та для заготівлі сіна для фауни та власного конепоголів'я.

III. Випасання худоби.

Однією з умов створення національного парку «Синевир» було залишення традиційного господарювання, в тому числі і випасання домашньої худоби в лісах, на полонинах та пасовищах, що передавались парку.

Ліміти на випасання ВРХ та овець представлені на ділянках в господарській зоні та зоні регульованої рекреації за винятком ділянок пралісів, квазіпралісів та природних лісів. Випасання худоби забороняється також на ділянках лісових культур, створених за останні 15 років та на

ділянках з проведеними мірами сприяння природному поновленню теж за той же період.

Випасання овець на земельних ділянках постійного користування парку проводиться в терміни приблизно з 10-20 травня по 5-20 серпня. Випасання ВРХ охоплює період приблизно з 1-10 травня до 20 -30 серпня.

Випасання худоби по НПП «Синевир» планується на площі 1179га в кількості овець - 5505 голів та ВРХ – 2910 голів.

За останні десятиліття кількість овець на території сільських рад, де розташований НПП «Синевир», зменшилась в 5-6 раз, а ВРХ – в 2-3 рази. Тобто реальне навантаження на екосистеми при випасанні домашньої худоби, порівняно з 1990-ми роками зменшилась в 4-5 разів.

IV. Заготівля ягід, плодів, грибів

Дикорослі плоди, ягоди, гриби зростають на значній території парку. Без шкоди для навколишнього природного середовища можна збирати 20-25% біологічного врожаю плодів та ягід, а грибів – 25-30%. В заповідній зоні збирати їх заборонено. А на території господарської зони та зони регульованої рекреації запланований їх збір у такій кількості: чорниці – 100 тонн, малини – 10,5 тонни, ожини – 5,8 тонни, глоду – 0,5 тонни, шипшини – 6,1 тонни, грибів – 77,5 тонни.

V. Проведення інших рубок.

З метою негайної ліквідації наслідків можливих стихійних лих, в результаті яких дерева можуть впасти на лінії електропередач, будівлі, дороги, мости, в гірські потоки та річки потребує негайного прибирання таких дерев шляхом їх рубання і вивезення з метою розблокування шляхів, ліній електропередач, тощо та ліквідації заторів на потоках і річках. Враховуючи довготривалу процедуру оформлення лімітів і дозволів закладається ліміт на проведення інших рубок в кількості 450 куб.м. з послідуочим оформленням відповідних документів (лісорубних квитків, тощо).

VI. Діагностичний відстріл.

Для визначення епізоотичної ситуації та запобігання поширення небезпечних хвороб серед диких тварин (АЧС, сказу, тощо) на вимогу служби ветеринарної медицини та Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Закарпатській ОДА чи Міжгірській РДА заплановано ліміт на добування по одній особині оленя, кабана, косулі, вовка і лисиці.

VII. Відлов маточного поголів'я.

Відлов маточного поголів'я проводиться з метою відбору ікри для форелеікубатора НПП «Синеvir». Відлов проводиться в основному і власних ставках та частково в річках і потоках. Після відбору ікри особини маточного поголів'я випускаються в місця їх відлову. Мальок, вирощений з відібраної ікри, використовується для зариблення потоків і річок національного парку.

VIII. Заготівля посадкового матеріалу.

В зв'язку з недостатньою кількістю посадкового матеріалу – стандартних сіянців і саджанців основних лісоутворюючих порід – в лісовому розсаднику для створення лісових культур та проведення доповнення лісових культур на площах вивільнених з-під лісу закладається ліміт викопки 2-3 річного самосіву лісових порід на ділянках де лісовідновлення не бажане: вздовж доріг, під лініями електропередач, на кварталних просіках, протипожежних розривах, мінералізованих смугах, тощо.

IX. Збір лікарської сировини.

На території НПП «Синеvir» може проводитись збір лікарської сировини (мати-й-мачуха, звіробій, подорожник, суниця лісова, та ін.) крім червонокнижних, рідкісних та зникаючих видів.

X. Заготівля новорічних ялинок.

З метою забезпечення жителів сіл розташованих в зоні діяльності парку новорічними ялинками, недопущення незаконної їх рубки є можливість реалізації ялинок, заготовлених при розчистці сінокосів, кварталних просік, лісових доріг, під лініями електропередач. Закладається ліміт на заготівлю 1100 новорічних ялинок.

XI. Проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Згідно вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (ст. 53) та «Санітарних правил в лісах України» національним природним парком «Синевир» заплановано проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у виді вибіркового санітарного рубки. Вказані заходи погоджені в установленому порядку Карпатським національним парком, як міжрегіональною науково-дослідною установою з питань поліпшення санітарного стану лісів установ ПЗФ (наказ Мінприроди №55 від 13.02.2017р.), державним спеціалізованим лісозахисним підприємством «Івано-Франківськлісозахист», департаментом екології та природних ресурсів Закарпатської ОДА та Закарпатським обласним управлінням лісового та мисливського господарства. Проведення санітарних рубок передбачено в господарській зоні та зоні регульованої рекреації поза межами пралісів, квазіпралісів, природних лісів та їх охоронних зон, як це і вписано Законом України №2063-VIII від 23.05.2017р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони пралісів згідно з Рамковою конвенцією про охорону та сталий розвиток Карпат». Рубки відведені тільки в хвойних насадженнях ушкоджених хворобами та шкідниками лісу а також вітровальні та буреломні дерева. Призначення санітарних рубок здійснювалось з урахуванням категорії стану дерев. Санітарні рубки проектується провести на площі 258.3 га, загальним запасом 12291 куб.м., в т.ч. 9779 куб.м. ліквіду.

Ділянки лісу віком більше 120 років, що відведені до санітарної рубки є або деградованими, сильно вражені кореневою губкою, та такими, на яких в попередні роки проводились різні види рубок високої інтенсивності та випасання худоби, внаслідок чого сильно порушена ценотична структура фітоценозів і вони не здатні відновитися природним шляхом до стану пралісових екосистем. Цей висновок підтверджується дослідженнями проведеними в 2017 році Українським фондом дикої природи, на основі якого складено Список пралісів та старовікових лісів, який надісланий Національним координатором WWF в Україні заступнику Міністра екології та природних ресурсів України. Жодної ділянки відведеної під вибірково санітарну рубку в цьому списку немає.

Не проведення або несвоєчасне проведення передбачених заходів призведе до поширення шкідників і хвороб (в основному короїдів та кореневої губки), на інші ділянки лісу, і в першу чергу на стиглі і перестійні,

як стадійно старі і відповідно вразливі, на пошкоджені несприятливими погодними умовами та на похідні деревостани ялини.

XII. Використання території і рекреаційних цілях.

Загальна площа зони регульованої рекреації по матеріалах лісовпорядкування 2015 року складає 21377,2га, а зони стаціонарної рекреації – 7,8 га. На цій площі обліковано 2411га пралісів, в яких рекреаційна діяльність не планується.

На території парку створено та облаштовано 3 екологічні маршрути, 2 науково-пізнавальні стежки, 8 туристичних маршрутів, 58 тимчасових місць відпочинку та 20 наметових містечок.

Заплановано ліміт на використання території парку в рекреаційних та еколого-освітніх цілях на площі 18974 га з одночасним перебуванням не більше 4127 відвідувачів на день.

Директор НПП «Синевир»

Заст. директора з НДР

М.Дербак

Ю. Тюх